

Dnr :

Bildnings- och omsorgsförvaltningen

Annelie Fischer | Utbildningschef

033-430 56 10 |

Kommunstyrelsen

Provisorium för förskola alternativt skola i Olsfors

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige ger samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att upphandla moduler motsvarande sex förskoleavdelningar för placering i Olsfors inför januari 2019.

Kommunfullmäktige beslutar att en post om 3 115 tkr läggs till i investeringsbudgeten för projektet.

Ärendet

Olsfors växer vad gäller barn och unga. Både skola och förskola bedöms ha ett växande barn- och elevunderlag, bland annat på grund av den generationsväxling som förefaller ske. Det senaste årets statistik visar en ökning av barnfamiljer samtidigt som både skolans och förskolans lokaler nyttjas mer än vad som finns kapacitet för.

I nuvarande verksamheter finns stora svårigheter då det ej möjliggör ändamålsenlig undervisning. Skolan är anpassad för att klara upp emot 150 elever varav 90 på fritidshemmet. Förskolan är anpassad för 80 barn. Behovet av förskoleplatser är 90-110 platser det kommande året och har även så varit bakåt. Skolan har innevarande läsår 158 elever varav ca 100 på fritidshemmet. Inför kommande läsår beräknas behovet ligga runt 160 elever varav drygt 110 på fritidshemmet. Skolan behöver också göra plats för bibliotek, som inte fått riktigt plats de senaste åren.

Redan läsåret 2017/2018 har verksamheterna svårigheter att få plats med alla barn

och elever. Köket för skolan har nått sin maxkapacitet och arbetsmiljön är undermålig med slitna och gamla lokaler. Skolrestaurangen klarar inte fler antal ätande än vad som är idag.

För att i Olsfors möjliggöra en god lärandemiljö behöver antalet lokaler utökas och anpassas.

Bildnings- och omsorgsnämnden beslutade, 2017-12-06 § 113, att överlämna behovet av lokaler för förskola och skola i Olsfors till kommunstyrelsen för vidare behandling. Kommunstyrelsen gav, 2018-02-02 § 6 samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för att tillmötesgå bildnings- och omsorgsnämndens lokalbehov för förskola och skola i Olsfors.

Bildnings- och omsorgsförvaltningen samt Samhällsbyggnadsförvaltningen ser en nybyggnation av förskola som en bra lösning. Tomten där skolan och förskolan finns har ej möjlighet för tillbyggnationer. Så en lösning för hela utbildningsväsendet i Olsfors är att föredra. Förvaltningarna ser att en möjlig lösning är att bygga en förskola och låta dagens förskola övergå till skollokaler. För att lösa skola och förskola till dess en permanent lösning finns föreslår förvaltningarna att moduler motsvarande sex avdelningar uppförs.

Samhällsbyggnadsförvaltningen uppskattar kostnaden för att uppföra provisorisk förskola till

3115 tkr för investeringen samt årlig hyreskostnad på 1800 tkr för bildnings- och omsorgsnämnden. Markhyra tillkommer, en kostnad om 310 tkr per år.

Bakgrund

Örelundsskolan har i dagsläget 6 kvm lokalyta per elev vilket är oerhört lågt. Vid nybyggnation beräknar Bollebygds kommun 10 kvm per elev, i många skolor ligger det på ca 13 kvm/elev. Det är ohållbart trångt på Örelundsskolan. Örelundsskolan är en kommunal F-6 skola i Olsfors och har läsåret 2017/2018, 158 elever, från förskoleklass till årskurs 6. Det är 16-29 elever i varje klass. Skolan utgår från åldershomogena klasser och från och med ht 2017 finns tre fritidshemsavdelningar. Två fritidshemsavdelningar finns i huvudbyggnaden och en ligger i egna lokaler i den så kallade Guldgruvan. För tre år sedan byggdes Guldgruvan om för att kunna användas i verksamheterna. Det är idag knappt 100 elever inskrivna i fritidshemmet.

Söråns förskola är en kommunal förskola i Olsfors och har i dagsläget drygt 80 barn inskrivna. Förskolan är uppdelad på fyra avdelningar. Alla barn har inte kunnat erbjudas förskola i Olsfors. Förskolan i Olsfors byggdes om 2012 för att kunna ta emot 80 barn. Byggnaden är ursprungligen upprättad för att vara skola (lågstadiet). Det finns över tid behov av 90-110 förskoleplatser i Olsforsområdet. Bildnings- och omsorgsförvaltningen har identifierat ett stort behov av förskoleplatser i centralorten och i Olsfors. I Töllsjö däremot är det ett sjunkande barnantal och där kommer anpassningar att göras.

Från och med ett års ålder ska barn erbjudas förskola i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas arbete eller studier, eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. När en vårdnadshavare har anmält önskemål om plats i förskolan ska kommunen erbjuda barnet plats inom fyra månader. Man utgår då ifrån det datum då anmälan om önskemål kommit in till kommunen. Bollebygds kommun har inte klarat att erbjuda plats till alla barn inom fyra månader. Det har varit svårt med platser sedan januari, 2018. Bildnings- och omsorgsnämnden har följt utvecklingen och ser moduler som lösningen på lokalproblematiken både i centralorten och i Olsfors. Dock återstår kompetensförsörjningen som är oerhört svår. Bollebygds kommun har förlorat en del attraktionskraft i och med att kommunen utmärker sig med stora barngrupper och en låg personaltäthet i förskolan. Dock har

Bollebygd en hög andel förskollärare i förskolan vilket anses vara den enskilt viktigaste parametern för en hög kvalitet i förskolan.

Ekonomiska förutsättningar

Det finns ej avsatta medel för behovet i gällande budget. Kostnaden för att hyra moduler innebär en högre kostnad gentemot att använda egna lokaler, varpå det är av vikt att arbetet med långsiktiga lösningar fortskrider. Hyran per inskrivna barn i nuvarande egna lokaler varierar från 9000-14500 kr per barn/år. Ju äldre byggnad desto lägre hyra. Rena hyreskostnader per barn för moduler blir 14 000 kr per barn och år. Med tillräknade kapitalkostnader samt avskrivningar (5 års avskrivning) blir kostnaden för provisoriska lokaler ca 20500 kr/barn.

Lösningförslag:

1) Sex avdelningar för förskola hyrs och upprättas i Olsfors

Uppskattad kostnad: investering 3 115 tkr och årlig drift 2 110 tkr.

Avskrivningstid 5 år ger en årlig kostnad om 2 751 tkr.

Investering

Montage	900 tkr	
Lekutrustning	500 tkr	
IT	200 tkr	
Inventarier	960 tkr	
Demontage	555 tkr	
Summa:	3115 tkr	
···ger årlig kostnad:		641 tkr

Drift

Årshyra av lokalerna	1800 tkr
Årshyra mark	310 tkr
Summa:	2110 tkr (årlig kostnad)

Total årlig kostnad: 2 751 tkr

Konsekvenser: En långsiktig provisorisk lösning (i avvaktan på nybyggnation) som innebär att förskolebehovet torde vara täckt fram tom ny förskola står på plats. Skolans behov av lokaler löses genom att klasser flyttas till Sörån. Skolans bibliotek kan flytta med vilket öppnar möjlighet för att åter välkomna allmänheten till biblioteket.

2) Fyra avdelningar förskola hyrs och upprättas i Olsfors

Uppskattad kostnad: Investering 1 980 tkr samt en årlig drift på 1 510 tkr. Avskrivningstid 5 år. ger en årlig kostnad om 1 913 tkr.

Investering

Montage	600 tkr
Lekutrustning	500 tkr
IT	200 tkr
Inventarier	320 tkr
Demontage	360 tkr
Summa:	1980 tkr
···ger årlig kostnad:	403 tkr

Drift

Årshyra av lokalerna	1200 tkr
Årshyra mark	310 tkr
Summa:	1510 tkr
Total årlig kostnad:	1913 tkr

Vid eftermontering av två avdelningar tillkommer en kostnad om ca 275 tkr för montage och en ytterligare årlig hyra om ca 540 tkr.

Konsekvenser: Det innebär att förskolan delas på två platser det försvårar samarbetet inom förskolan och komplicerar uppdraget. Det blir något mindre effektivt då det måste bemannas från 0600-1800 på båda ställena. Svårt att ha en effektiv personalplanering, planeringstid och bemanning försvåras.

3) 6-8 avdelningar förskola hyrs och upprättas i centralorten och skulle då även inrymma Olsfors förskola

Uppskattad kostnad: Beskrivs i ärende om centralorten.

Konsekvenser: Det blir ingen förskoleverksamhet i kommundelen Olsfors/Hultafors. Samtliga barn skall skjutas till Bollebygd centralort. Det blir konsekvenser för familjer som saknar bil. Det finns kollektivtrafik men om vårdnadshavare arbetar i Borås så försvåras det avsevärt. Förskolan kommer inte att finnas i barnens närområde. Det skulle bli svårt att genomföra läroplanens uppdrag om samverkan med förskoleklass. Planerad tomt räcker inte för mer än maximalt sex avdelningar i två plan. Det är en något kortsiktig lösning som klarar behovet fram tom 2019/2020. Dock uppstår lokalproblematik för skolan då gamla skolan ej utryms.

Detta alternativ faller bort då det saknas yta för att placera så pass stora provisoriska lokaler.

4) Moduler skola åk 4-6 hyrs och upprättas i Olsfors

Uppskattad kostnad: Investering 2180 tkr samt en årlig drift på 1 510 tkr. Avskrivningstid 5 år. ger en årlig kostnad om 1 954 tkr.

Investering

Montage	600 tkr	
Lekutrustning	500 tkr	
IT	200 tkr	
Inventarier	320 tkr	
Demontage	360 tkr	
Anpassa skolan även till förskola		200 tkr
Summa:	2180 tkr	
···ger årlig kostnad:		444 tkr

Drift

Års hyra av lokalerna	1200 tkr	
Årshyra mark	310 tkr	
Summa:	1510 tkr	
Total årlig kostnad:		1954 tkr

Konsekvenser: Skolan delas på två platser vilket försvårar samarbetet inom skolan och komplicerar uppdraget. Personalplaneringen och bemanningen blir svårare att samordna. Fritidshem och skola för åldersgruppen kommer att vara på skilda platser vilket innebär att eleverna måste korsa Boråsvägen till och från fritidshemmet.

Flera ämnen (slöjd, musik, idrott och NO) kräver anpassning av klassrum vilket innebär att det bör vara kvar på Örelundsskolan. Det kommer att krävas många förflyttningar för eleverna mellan skollokaler och med en trafikerad väg emellan så krävs åtgärder för att skapa trafiksäkerhet. Då förskolan ej inryms som helhet i Sörån så innebär det att skollokaler måste frigöras till förskola.

5) Inga åtgärder

Uppskattad kostnad: Det kan bli vite från Skolinspektionen då skollagen inte åtföljs. Som exempel har Skolinspektionen lagt ett föreläggande om vite på 2.5

miljoner kronor till Göteborgs stad som kan utdömas om inte kommunen följer myndighetens krav om plats för alla barn.

Konsekvenser. Det kan få långtgående konsekvenser för enskilda familjer när en vårdnadshavare ej kan arbeta. Det handlar om möjligheter till försörjning. Ur ett barnperspektiv så förlorar barnet rätten som finns i skollagen rätten till en förskola som lägger grunden för det livslånga lärandet. Det blir en ökning av antalet köpta platser i andra kommuner. Det blir en dålig publicitet för Bollebygds kommun som inte klarar av sina lagliga åtaganden mot sina kommuninvånare

Kök

I de provisoriska lokalerna inräknas moduler för kök, dessa har en standard i sin utformning och kan användas som tillagnings eller mottagningskök, det som här kan utgöra är skillnad är storlek och ett tillagningskök behöver som regel en lite större yta motsvarande en modul, hyreskostnad för modulkök för tillagningskök utgör en skillnad i hyra om 6-8 tkr per månad. Kök och skolrestaurang i Olsfors har varit hårt ansträngt under flera års tid, det finns inte utrymme för fler portioner eller matgäster, det finns heller ingen möjlighet till om- eller tillbyggnation på plats. Här gör förvaltningen bedömningen att det i de provisoriska lokalerna bör vara modulkök där maten lagas på plats. Driftskostnad för kök utgörs av råvaror samt personal, kostnad för en viss högre bemanning för tillagningskök hämtas hem på råvaror och mindre svinn med matlagning nära gästen. Alternativet till en lägre hyreskostnad är att transportera maten från Bollebygd, då ändras förutsättningar för fastighetsorganisationen som kör maten och då tar dessa kostnader ut varandra eller kan riskera att bli dyrare. Detta alternativ förespråkas därmed inte.

Skickas till

Samhällsbyggnadsnämnden, bildnings- och omsorgsnämnden

BOLLEBYGDS KOMMUN

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Jennie Wessbo

Lokalstrateg

Kommunstyrelseförvaltningen

Anders Einarsson

Kommunchef